BRÁZDA

ČASOPISNEPOMUCENSKÝCH ALUMNŮ1/2006-2007

Děkujeme
všem, kteří ve svých modlitbách a obětech pamatují na všechny obyvatele naší koleje.

Zvláštní poděkování patří
Mons. Prof. Karlu Skalickému, P. Zdeňku Marešovi, P. Aloisi Krchňákovi a P. Josefu Krejčímu a dalším, kteří finančně podporují vydávání časopisu BRÁZDA.

Obsah

Slovo úvodem	*redakce*	**4**
Kronika	*Jiří Bůžek a Tomáš Reschel*	**5**
Malý exkurs do teologie sv. Ambrože a Medvídka Pú	*David Vopřada*	**9**
Boží itinerář	*Štefan Brinda*	**14**
Provokující nevědomost	*Jiří Bůžek*	**14**
Tajemství tiché noci	*Jan Vižňovský*	**17**
Národní povahy	*Radek Martinek*	**18**
Křesťanské umění	*Tomáš Reschel*	**19**
Prohloupíme i letos?	*Štefan Brinda*	**20**
Gratulace	*redakce*	**21**
Přání k Vánocům	*alumni Nepomucena*	**22**
Comics - Konrád a Libor II	*Jiří Bůžek*	**23**

Brázda: Časopis nepomucenských alumnů

Redakce: Jiří Bůžek, Tomáš Reschel

Upozornění: Za obsah příspěvků odpovídají jejich autoři!

Adresa:

Pontificio Collegio Nepomuceno
Via Concordia, 1
00183 Roma
Tel.: 0039-06-772 657 1
e-mail: brazda@nepomucenum.it

Datum vydání: 15. 12. 2006

Slovo úvodem

Drazí čtenáři,

Jak už to tak v této době bývá, zapalujeme neděli co neděli na adventním věnci o svíci více a jsme neseni neúprosným během času k další oslavě narozenin našeho Pána.

V naší koleji došlo od letních prázdnin k některým změnám. Bohoslovecké společenství opustil Tomáš Koumal, kterému blahopřejeme k úspěšnému zakončení studia na Lateránské univerzitě a přejeme vše dobré v jeho pastoračním působení. Počet bohoslovců se letos zvýšil, a to poprvé po třech letech! Více si o tom můžete přečíst v kronice. Zároveň také blahopřejeme k úspěšnému zakončení studia všem kněžím, kteří zde s námi v koleji bydleli minulý školní rok a nyní již pilně pracují na vinici Páně.

Před několika dny nás také náhle opustili Emanuelité. Není to ovšem tak, že by si tyto africké kněze – řeholníky, kteří původně měli celý rok bydlet v naší koleji, povolal Pán na věčnost, ale důvod je prozaičtější – dostali vlastní dům. Je nás tedy v koleji celkem asi o 14 méně, než byl původní předpoklad.

Předvánoční číslo Brázdy je velmi pestré. Nelze v něm nepocítit jisté napětí, které s sebou tyto krásné svátky přinášejí, ale můžete v něm najít i reflexi o naší cestě za poznáním, o významu křesťanského umění, zamyšlení nad proměnou člověka v cizím prostředí či objevit, co mají společného svatý Ambrož a medvídek Pú.

Přejeme vám, aby k příjemným chvílím, které prožíváme o Adventu či o Vánocích alespoň malinko přispělo i toto číslo našeho časopisu.

redakce

Kronika

Milí čtenáři,

První číslo Brázdy ročníku 2006/7 začíná, jako obvykle, kronikou. Možná nejradostnější skutečností tohoto školního roku je prostý fakt, že je nás víc než loni. Stav se zvýšil ze šesti na deset bohoslovců. Může vám to připadat trochu banální. Někdo může říci, že deset je pořád málo, nebo že důležitější je počet bohoslovců v Praze a v Olomouci, nebo že počet není důležitý vůbec, nebo…. Přesto: zdá se mi, že je to maličké znamení naděje, znamení, kterých je v církvi a světě potřeba dnes více než kdy jindy. A možná je jich i dost, ale my je příliš nevidíme, jelikož to vypadá (hlavně z médií), že dobré zprávy už dneska nikoho nezajímají. Neměli bychom však, my křesťané, na tuto hru přistupovat: vždyť naším hlavním posláním je hlásat Dobrou Zprávu. Pojďte si tedy s námi deseti projít to dobré, co nám Pán v oněch třech měsících zimního semestru připravil….

1.října: První neděle v měsíci je již tradičně dnem slavení mše svaté v češtině a pro českou komunitu věřících v Římě. Tentokrát byla o to radostnější, že se této Eucharistie poprvé plně zúčastnila paní Krejčíková. Odpoledne jsme odjeli (zdatnější část na kolech) na Mentorellu na každoroční bohoslovecké exercicie, trochu se po prázdninové rozevlátosti usebrat a zaměřit svá srdce na to, co je důležité. Exercicie vedl P. František Hylmar SJ, provinciál českých jezuitů – bylo to pěkně po ignaciánsku, jen s Písmem a *Duchovními cvičeními*, velmi konkrétní, s důrazem na osobní rozhovory, na které bylo hodně prostoru. Takto obnoveni jsme zahájili 9. října nový školní rok –a za deset dní

19. října, jsme zahajovali znovu, tentokrát slavnostním *Veni Sancte* v Lateránské bazilice, jíž předsedal rektor Lateránské univerzity Mons. Fisichella. V tentýž den slavil významné životní jubileum – 30 let – Radek Martinek. Po obědě byl dort a díky tomu dosáhl náš polední pobyt v refektáři délky na všední den nevídané – u oběda jsme seděli přesně hodinu a čtvrt.

21. října: Lateránskou univerzitu navštívil Svatý otec Benedikt XVI, aby požehnal nové knihovně (která se týden předtím horečně dodělávala), a my jsme byli při tom. Po požehnání si papež knihovnu prohlédl a pomodlil se v obnovené kapli. *Univerzitní učitel má za úkol hledat pravdu a přivádět k nepomíjejícímu úžasu z ní, prosazovat její vybroušené poznání a bránit ji před zužujícími a zkreslenými interpretacemi,*

řekl potom v projevu k učitelům a studentům. Krásná a pravdivá slova, nicméně doufáme, že naši učitelé budou ke zužujícím a zkresleným interpretacím, občas vycházejícím z našich úst při zkouškách, alespoň trochu milosrdní…

23. října bylo zahajování do třetice – ve Vatikánské bazilice se konala mše svatá u příležitosti zahájení školního roku na všech papežských univerzitách a ateneích. Vedl ji kardinál Zenon Grocholewski, prefekt Kongregace pro katolickou výchovu, a na závěr přišel shromáždění pozdravit i Benedikt XVI.

29. října: Přijel mezi nás otec biskup Vojtěch Cikrle, který udělil službu lektorátu Janu Kotíkovi a Josefu Mikuláškovi. Honzo a Pepo, přejeme vám, abyste měli Slovo vždycky v úctě, vždyť *skrze Ně všechno povstalo* a všechno se obnovuje….

3.listopadu bylo sice v pátek, nicméně tomuto dni předcházela slavnost všech svatých a vzpomínka na všechny věrné zemřelé. Podle zavedeného lateránského zvyku, vyjádřitelného slovy ‚chodit do školy na jeden den mezi dvěma volny nemá cenu' se tedy neučilo. I vzali jsme dvě auta a vydali se na výlet do Apenin, na místa spojená s působením sv. Benedikta a sv. Scholastiky: Sacro Speco a Subiaco. Navštívili jsme pak ještě slavný cisterciácký klášter Casamari. V horách jsme se potkali s prvními (a asi zároveň i posledními) letošními mrazíky.

7. listopadu: V konferenčním sále Palazzo Marini proběhlo slavnostní předání čestného doktorátu Univerzity Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v americkém Fairfieldu kardinálovi Tomáši Špidlíkovi. Při té příležitosti přednesl otec kardinál přednášku o západní a východní křesťanské eschatologii. Shlédli jsme také krátký film o mozaikových dílech otce Marka Rupnika, která jsou inspirována Špidlíkovou teologií. Po konci programu jsme se přesunuli do Centra Aletti, kde slavnost pokračovala méně formálně formou banketu.

10-12. listopadu: Pravidelnou měsíční rekolekci vedl P. Milan Glaser SJ, vedoucí České sekce Rádia Vatikán, jako sérii rozjímání na téma ‚Boží jméno'.

1. prosince: Trochu dříve proběhla letos mikulášská besídka. Program byl opět velmi pestrý. Bohoslovci si připravili žertovnou jednoaktovku o společné návštěvě pizzerie, která se neobešla bez následků. Otec Jiří Pešek přispěl dokumentárním šotem ‚Nepomucenská soda', který zaneprázdněný procesor v notebooku přehrál v nostalgickém černobílém retrostylu. S otcem Davidem Vopřadou jsme se za klavírního doprovodu Martiny Vintrové přenesli do

farnosti ´Stokorcový les' (viz článek v tomto čísle Brázdy). Scénka sester Bohdany a Elekty se jako obvykle vyznačovala velmi efektními kostýmy, a otec David Bouma – také již tradičně – podrobil křížové palbě bohoslovce posledního ročníku Tomáše Reschela a Radka Martinka. To vše pravidelně prokládáno veselými výstupy otce Jana Kotase a zhudebněnou renesanční poezií v podání otce rektora, otce Jindřicha Kotvrdy a sestry Pauly. Celá besídka byla zakončena cimrmanovským pásmem v podání otců Bedřicha Horáka, Jana Houkala a Mirka Slavíčka. Jak tušíte, moc pěkně jsme se pobavili….

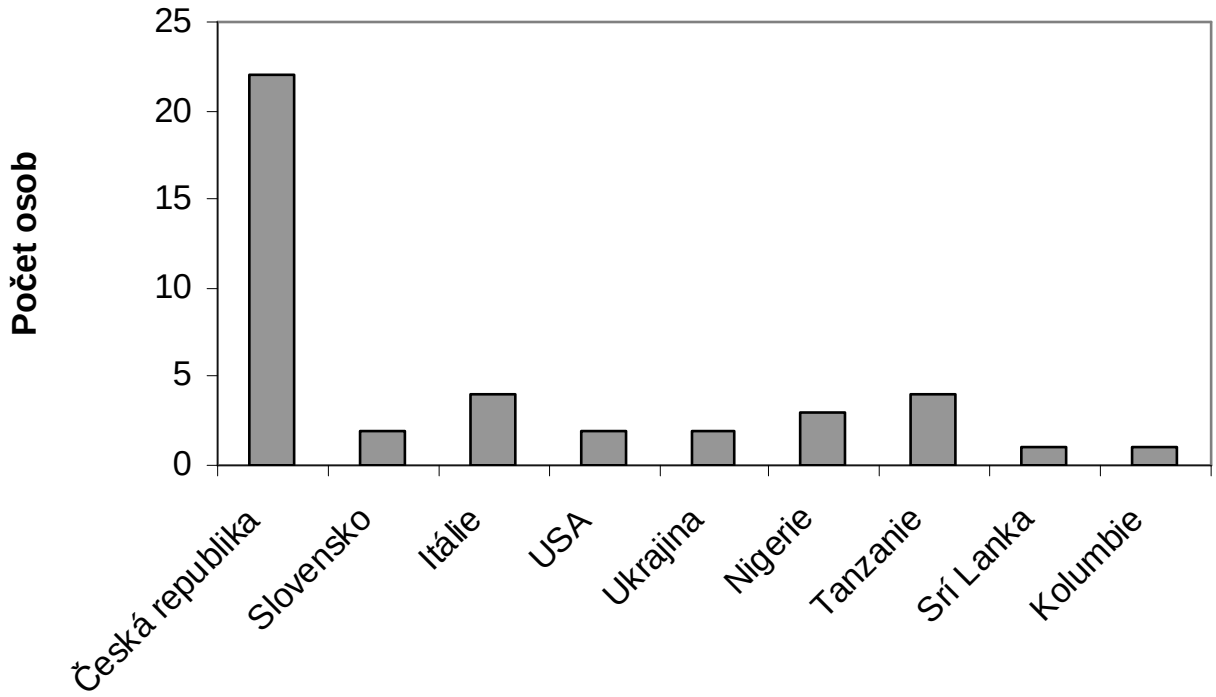
2. prosince: První nešpory první neděle adventní jsme strávili ve vatikánské bazilice se Svatým otcem Benediktem XVI.

8-10. prosince: Adventní rekolekci vedl známý biblista otec Jozef Heriban SDB, emeritní profesor biblistiky na Salesiáně a dlouholetý misionář v Japonsku. Zaměřil ji na ´osobnosti Adventu´ – Pannu Marii a Jana Křtitele – jako vzory kněžské spirituality.

15. prosince: končí škola a my se postupně rozjedeme domů. Požehnané Vánoce!

Přílohy ke kronice:

Statistika obyvatel koleje v roce 2006/2007 podle zemí:

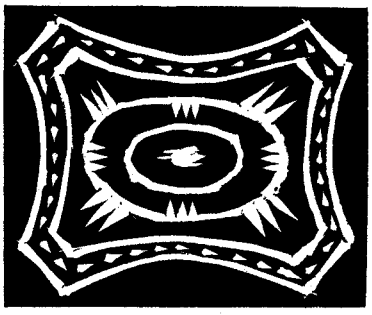

Současný stav nepomucenských alumnů z naší země:

(Pro větší přehlednost jsou jména kněží označena tučným písmem.)

(Arci)diecéze	*Jméno*	*Ročník / Studijní obor*
Praha	**Jan Kotas**	*2. roč. dok. / liturgika*
	Jan Houkal	*2. roč. lic. / dogmatika*
České Budějovice	**Miroslav Šašek**	*1. roč. lic. / katechetika*
	Josef Prokeš	*2. roč. teologie*
Hradec Králové	**David Bouma**	*2. roč. dok. / fundament. teologie*
	Jiří Pešek	*2. roč. lic. / katechetika*
	Jan Šlégr	*2. roč. dok. / liturgika*
	David Vopřada	*1. roč. lic. / patrologie*
	Štefan Brinda	*1. roč. teologie*
	Radek Martinek	*3. roč. teologie*
	Tomáš Reschel	*3. roč. teologie*
	Prokop Tobek	*2. roč. teologie*
Olomouc	**Bedřich Horák**	*3. roč. dok. / biblická teologie*
	Josef Mikulášek	*1. roč. teologie*
Ostrava-Opava	**Marek Kozák**	*1. roč. lic. / biblická teologie*
	Pavel Jiřík	*1. roč. teologie*
Brno	**Jindřich Kotvrda**	*4. roč. psychologie*
	Miroslav Slavíček	*1. roč. lic. / kanonické právo*
	Jiří Bůžek	*2. roč. teologie*
	Jan Kotík	*2. roč. teologie*
	Robert Prodělal	*2. roč. teologie*

Jiří Bůžek a Tomáš Reschel

Malý exkurs do teologie sv. Ambrože a medvídka Pú

Iam surgit hora tertia

Hodiny, které se zastavily již hodně dávno, ukazovaly za pět minut jedenáct

Vzhledem k povaze mého studia mi nemohla uniknout určitá proximita mezi velikány západní civilizace, které ovšem od sebe dělí více než 1500 let – sv. Ambrožem milánským a Michalem Medvědem, zvaným Medvídek Pú či zkrátka Pú.

Hledáme-li zdroje obnovy duchovního života, pak se v posledních letech církev přiklání také k tradicím, které podávají zdravou nauku. Rozhodl jsem se blíže prozkoumat, kterak lze nalézt púovské motivy u sv. Ambrože a naopak, k čemuž mě inspirovala jedna příhoda z Paulinova životopisu milánského biskupa, o němž píše, že když byl ještě dítětem, vlétávaly včely do jeho úst a zase z nich vylétaly – údajně na znamení nebeského daru, který mu již tehdy byl dán.[1] Kéž tedy ten, který je dárcem nebeských darů, obdaruje i mé prsty, když se rozepisují o jeho tajemství...

Ambrožův slovník dotýkající se Stokorcového lesa Včely. Ambrož se zabývá včelstvem nejvíce během svého výkladu stvoření létavců v hymnu na stvoření.[2] Na včelách jej nejvíce fascinuje skutečnost, že vytvářejí jediné společenství, které lze přirovnat k dokonalému společenství křesťanů žijících panenským životem.[3] Mají vše společné – dům, teritorium, námahu, pokrm, činnost, společně užívají věcí a mají z nich užitek, společně létají. Krom toho mají společné potomstvo – v čemž jsou obrazem panenského zrození Krista. Latinské slovo *apis*, včela, je neutrum, a Ambrož je proto považuje za vskutku panensky neporušené, kterážto skutečnost kontrastuje s množstvím jejich potomstva, které sbírají svými sosáčky z listů a květů.[4] Samy se tedy neživí pylem ani medem, nýbrž rosou.[5] Ač vládnou žihadlem, nepoužívají je nikdy z pomsty. Následují tak zákona přírody, který není zapsán písmeny, ale samým způsobem jejich života, podle něhož ti, kteří mají největší

1 *vita Ambr.* 3,12-14.[12]
2 *hex.* V, 21, 66-72.
3 cf. *de virg.* I, 7, 40.
4 *hex.* V, 21, 67.
5 cf. *de virg.* I, 7, 40.

schopnost a sílu, jsou při trestání shovívavější.[6] Orientují se po čichu, takže jsou schopny rozeznat, kde rostou květy v zahradách, kde loukou protéká potok, kde voní břehy. První z těchto míst je podle Ambrože místem šťastného mládí, druhé cvičištěm vojínů, třetí místem odpočinku.[7] Ambrož pak připomíná Písmo: *Jdi ke včele a pouč se, jak užitečná a vážená je dělnice* (Př 6,8 LXX). Její pracovitost je příkladem pro člověka, plod její práce si žádají všichni – ať již obyčejní lidé či králové. Navzdory sladkosti jejich medu je sladkostí svého zpěvu předčí cikády, přesto včelí „zpěv" napodobují i lidé, když troubí na dechové nástroje, zvláště trubku.[8]

Med je v Ambrožově teologii častokráte zmiňovaným produktem a zaujímá místo velmi významné; v jeho spisech se objevuje více než 130×. Nejprve jej pojímá jako plod včelí práce: včelího medu si člověk nežádá jen pro chuť samotnou, ale i proto, že prospívá zdraví – ulevuje bolavému krku[9], léčí rány[10], je lékem i na vnitřní vředy, i padlé části duše[11] uzdraví lépe než nejostřejší řez. Med je jedním z atributů Immanuele, Spasitele, který má přijít,[12] je znamením sladkosti, po níž se pozná země zaslíbená,[13] ráje coby místa, kde byl pohřben Kristus a kam vstoupil křesťan při svém křtu,[14] země vzkříšení, kterou Bůh slíbil našim otcům, jež bude skýtat sladkost života, milost radosti, zář slávy a jejímž prvním dědicem je prvorozený Boží syn, Ježíš Kristus.[15] Po plástvích medu poznává duše svého Ženicha.[16] K medu jsou přirovnávány boží soudy[17] i hlásání evangelia, o němž Ambrož praví, že „je to opravdu dobrá plástev, kterou pojídá církev, kterou naplnili proroci duchovní plodností jako včely vůní medu."[18]. Med kane i z úst kazatelových, když pronáší slovo boží, které je jako med a plástev, jehož sladkost se velmi zlehka snáší jako sníh.[19] Skutečného medu si však člověk nemá dopřávat příliš, aby jej nevyvrhl.[20] Med včel potěší v určitou hodinu, avšak jeho chuť brzy pomine – a vnitřnosti mnohých začnou pociťovat nedostatek.[21] Avšak v duchovním smyslu duše spravedlivých sají med ze skály a olej z nejpevnější skály.[22] „Nevěsta Kristova otvírá svá ústa

---

6 *idem* V, 21, 68.
7 *idem* V, 21, 69.
8 *idem* V, 22, 76.
9 *idem* V, 21, 70.
10 *de ios. patr.* 9, 46.
11 *comm. Ct* 4, 31.
12 *de cain et ab.* I, 3, 10; cf. *de abr.* II, 2, 6.
13 *en. ps. 36*, 45; *exp. ps. 118,* 5, 18.
14 *de cain et ab.* I, 5, 19.
15 *de abr.* II, 7, 40.
16 *de bono mort.* 5, 20.
17 *exp. ps. 118*, 6, 16.
18 *idem 118*, 13, 22-23; *comm. Ct* 4, 31.
19 *exp. Lc.* VII, 15; cf. *comm. Ct* 1, 11.
20 *de abr.* II, 11, 82.
21 *comm. Ct* 4, 31.
22 *de is. et an.* 4, 37; *comm. Ct* 2, 59.

vstříc svému Snoubenci a vnímá jeho nařízení,"[23] případně jej samého – Slovo[24], které je sladší než med, a pronáší jej i církev.[25] Med je potravou i největších asketů, jako byl Jan Křtitel.[26] V ústech, kde se děje nepravost, nemůže být sladkost; mít med v ústech znamená nezlořečit těm, kdo nám zlořečí, ale přinášet požehnání.[27] Stejně jako je potřeba ochraňovat zásoby medu, je zapotřebí také ochraňovat plody svátostí tak, aby nebylo pokaženy špatným životem.[28]

Medvěd to již ovšem v Ambrožově symbolice nemá lehké – představuje si jej především jako zákeřnou šelmu,[29] která ve slabosti či v depresi požírá pilné mravence.[30] Silově si však nevede také nijak dobře, protože ho dokáže pořádně potrápit vůl[31] či přemoci leopard[32].

Osel. Jednou z psychologicky nejsilnějších postav Milneova Púa tvoří osel Ijáček. Ani ten nenachází u Ambrože pochopení – je považován za zvíře líné, které se stává častou kořistí šelem, protože má „delší vedení", totiž pomalejší smysly, a člověku jej v žádném případě nedává za příklad.[33] Dále jej pak zmiňuje již jen tam, kde popisuje sílu Samsonovu, který oslí čelistí ubil tisíc mužů, kterážto událost jej však velmi zaujala, neboť ji zmiňuje hned dvakrát.[34]

Vepř – prase – prasátko. Ještě hůře by si vedlo prasátko. Ambrož mnohokrát zmiňuje evangelní příběh, v němž Ježíš vyhoví prosbě démonů, aby je neposílal do primordiální propasti temnot, ale pošle je do vepřů.[35] Hlava vepře je na posměch vystavena po dobytí Jeruzaléma v chrámu.[36] Křesťan si má dávat pozor, aby neroztruboval před sebou boží tajemství, či je nepřijímal nehodně, protože to je, jako by házel perly před vepře.[37] Stejný obraz pak stihne padlou pannu.[38] Prasátka jsou pro Ambrože výstražným příkladem těm, kteří žijí nečistým způsobem života, kteří se nechávají unášet chvilkovými nápady, kteří však, protože se zabývají věci nízkými, utonou ve vodách; kdyby takto nežili, nikdy by nad nimi nezískal moc ďábel.[39] Naopak k vepři je přirovnán ten, který svým způsobem života přímo ďábla vyzývá, aby se v něm

---

23 *exp. ps. 118*, 17, 11.
24 *ep.* 29, 11.
25 *exp. ps. 118*, 22, 17.
26 *de El. et iei.* 3, 4; 11, 40; *exp. Lc* II, 69.72.
27 *exp. ps. 118*, 13, 27.
28 *de myst.* I, 9, 55.
29 *hex.* VI, 4, 18.
30 *idem* VI, 4, 26.
31 *enarr. ps. 43*, 15.
32 *de exc. hier.* V, 15.
33 *hex.* VI, 3, 11.
34 *de spir. sancto* II, prol., 12.; *ep.* 19, 22-23.
35 *hex.* I, 8, 32; *en. ps. 36*, 21; *en. ps. 46*, 16; *exp. Lc* VI, 46-47; VIII, 29.
36 *idem* X, 15.
37 *exp. ps. 118*, 2, 28; 4, 18; *comm. Ct* 1, 49; *de poen.* II, 9, 87.
38 *de laps. virg. cons.* 1, 3.
39 *exp. Lc* VI, 48.

usídlil – totiž když slova z jeho úst plynou jak na běžícím pásu, nikomu není schopen pomoci, nechává se svést *prázdnou* „filosofií" apod.[40]

Tygr. Ani tygr si nevydobyl výrazné místo na slunci Ambrožova pozorování. Je pouze zmiňován mezi páry zvířat stvořenými šestého dne a nadanými množit se[41] a je uváděn jako příklad divoké šelmy.[42] Stává se však také dokladem boží moudrosti, která dává některým zvířatům krátký a jiným dlouhý a úzký krk, podle potravy, kterou se živí.[43]

Balónek je předmětem, který Ambrož opomíjí. Nejvíce se mu však podobají kule, které bojovníci házejí na nepřítele při dobývání Jeruzaléma – ty ovšem mají k něčemu tak poetickému, jako je balónek, hodně daleko.[44]

Králíčka, Klokanici i Klokánka potkal osud ještě horší než balónek. Nevyskytují se.

Stokorcový les A. A. Milnea

Ačkoli Pú a jeho přátelé žijí ve Stokorcovém lese, který již svou idylou vnucuje představu, že je předznamenáním budoucího věku, přesto jejich situace vyžaduje spásný zásah. Zvířátka mají své problémy, které podle některých odborníků nejsou léčeny, jak tvrdí studie pediatrů z univerzity v Halifaxu.[45] Nesouhlasíme s názorem těchto lékařů, kteří Púovi doporučují slabé dávky stimulantů a Ijáčkovi „nějaké antidepresivum", ani s těmi, kteří se některých zvířat chtějí zbavit z důvodů náboženských.[46]

Úloha medu v myšlení medvídka Pú. Med má pro medvídka Pú v životě zásadní místo – můžeme tvrdit, že z mnoha nepřímých narážek zaujímá pozici, která v životě křesťana náleží božímu slovu. Myslí na ně hned, jak se probudí („Pú, na co myslíš, když se ráno probudíš?" „Na to, co bude dobrého k snídani"), zaobírá se jím i přes den („V jedenáct dopoledne si Pú vždycky dával něco menšího"), výrazně přispívá k tomu, aby Pú dosáhl dokonalé podoby (dokonalým tvarem je samozřejmě koule). Obdarovává jím své přátele, je

40 *idem* VII, 218.
41 *hex.* VI, 3, 9.
42 *idem* VI, 6, 36.
43 *idem* VI, 5, 30.
44 *de exc. ier.* V, 20.
45 ČTK. Pú a přátelé mají psychické problémy. *Mladá fronta Dnes*, 9. 12. 2000, s. 19.
46 Podle výše zmiňovaného článku, který cituje londýnský list Guardian, a na rozdíl od vřelého a přátelského vztahu, kterým Pú zahrnuje Prasátko, požádali již před šesti lety muslimové žijící v Anglii výrobce, aby nabízeli obrázky, „na nichž by se Prasátko nevyskytovalo", protože podle jistého Nissara Ahmeda z Leedsu nemá vyobrazení prasete v muslimském domě své místo.

pro něj radostí. Včely, které med produkují, jsou jeho „protivníkem", podobně, jako jsou svatopisci „protivníkem" teologovým, když se snaží dopátrat smyslu jejich slov. Přesto medvědovo úsilí neustává a snaží se k včelímu medu dostat, a to i velmi kreativním způsobem, nenechaje se odbýt zdánlivými neúspěchy, když padá dolů z větve na větev. Pú ví, že med je mu skutečným pramenem života. Tvoří i součást liturgie Stokorcového lesa, kterou představují především oslavy narozenin. Obrovským problémem je vyprázdněný hrnek medu, který dostane k narozeninám spolu s prasklým balónkem od Prasátka Ijáček, jako by se chtělo naznačit, že vyprázdněné boží slovo, obsah zbavený ducha (*pneuma*) skutečnou radost nepřináší – avšak i zde se ukáže síla Slova, které není obsaženo pouze v liteře, když přátelská láska – pravý projev Ducha – přináší oslu útěchu.

Úloha společenství ve Stokorcovém lese. Právě společné slavení vnáší řád a jednotu do jinak rozmanitého osazenstva lesa – dokonce i medvěd, prasátko, osel, tygr, sova, králík, klokani a člověk mohou podniknout velké dobrodružství, vydat se společně na cestu – a objevit třeba severní tyčnu. Představují veskrze *animales ludentes* v představách H. Rahnera, když prvek rozradostněného veselí je spojen s vážností osobitostem jejich vlastní a prožívají svůj život s obrovskou vitalitou, která není podmíněna nutností a povinností, z čehož by měl jistě radost náš Ambrož i sv. Augustin, pro něž svaté *otium*, spojené s kontemplací Slova, bylo jedním ze základních prvků křesťanského života, po němž vždy toužili. Jaký smysl by jinak měla hra s klacíky házenými z mostku či Tygrovy rozveselené výstupy? Nejde o bezbřehé veselí, vždyť Púa s Prasátkem velmi zajímají a tíží problémy jejich přátel, například Ijáčka, když zjistí, v jakých podmínkách žijí, a – velmi nešťastně – se pokusí postavit mu domov? Právě domov představuje jakési těžiště, z něhož zároveň vycházejí, v němž žijí a nacházejí vzájemné přijetí, a zároveň s eschatologickým napětím očekávají, až se jim dostane domova v plnosti.

Krátký závěr

Především symbolika medu (symbolika božího slova) a včel (harmonické společenství panenských bytostí) spojuje Ambrože a Milneova Púa. Vnímavý čtenář by jistě našel i mnoho dalších paralel a snad by, podobně jako já, došel k závěru, že rozdíly v pohledu na typologii některých zvířat nejsou zásadní, nýbrž opravdu marginální. Mohu tedy s přáním brzkého slavení narození Slova čtenářům Brázdy přát alespoň tolik radosti z jeho přítomnosti, kolik jí má Pú, když si po probuzení vybaví, co bude mít dnes k snídani...

David Vopřada

Boží itinerář

Prožívání adventní doby, rok co rok, den za dnem, v nás navozuje laxnost a pocit postupné degradace zvláštních dnů do všednosti. Tomu se nám jenom stěží zdaří zabránit. Dny jsou nepěkné, mlhu každého rána protínají kapky deště. S postupem času, ke konci kalendářního roku, patrně našlápneme i na sníh. To je realita každého dne v mnoha podobách. A jak je to s narozením Mesiáše? Jak jsem ochotný přijmout Toho, který přichází mezi nás?

„*Pán s tebou*"; andělův pozdrav zjevuje Marii Boží tvář, která se také dnes sklání k nám. Bůh je s námi dříve, než si to uvědomujeme. Pokud tato slova vezmeme vážně, může se zrodit nový život. Že Bůh je spolehlivý, se totiž dá zjistit jenom tehdy, když se stejně jako Maria odvážně vydáme na jeho cesty. Maria je šťastná žena, protože žádného kroku, žádného rozhodnutí, ve svém životě nelitovala.

Bůh, všemohoucí Otec, vstupuje do toho všedního dne a dovršuje svůj záměr tím, že k sobě volá srdce člověka silou lásky. Volá mě jako Marii. Ona mně, nás, učí ve spontánní odpovědi své duše „*Hle, služebnice Páně, ať se mi stane podle tvého slova*", v pravé poslušnosti, že život člověka má cenu pouze ve spojení s Ním.

Očekáváme příchod Mesiáše a připravujeme se na něj celý měsíc. Ve skutečnosti jde o velmi krátkou dobu, kterou můžu, můžeme, s chvatem přeletět, nevšimnout si bezpočtu krásných věcí kolem sebe, i nemusíme. Modleme se, abychom to zrovna takhle neproběhli.

Bez ohledu na to, že my jsme nevěrní a málo Boha přijímáme, se Bůh s námi, Emanuel, stal Bohem pro nás.

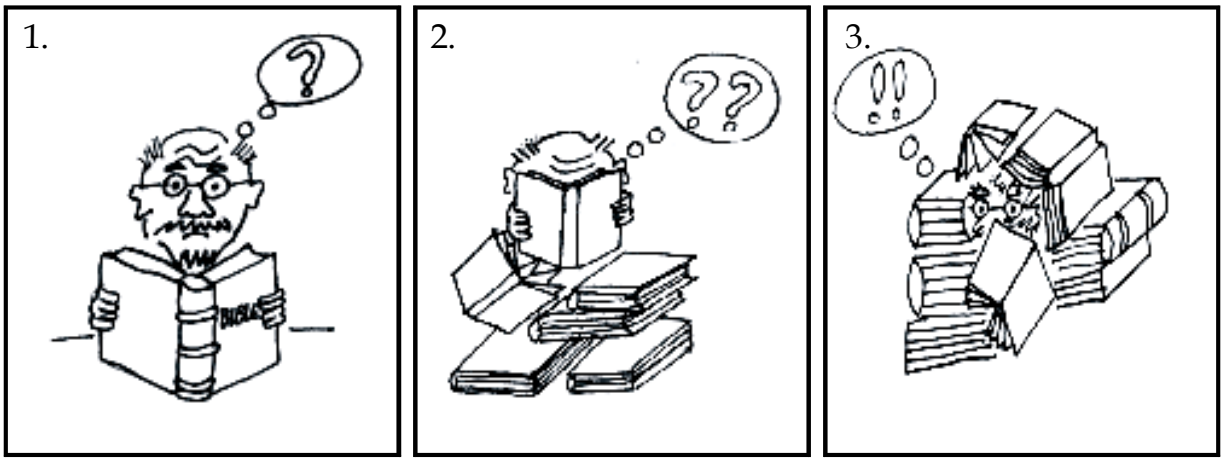
Štefan Brinda

Provokující nevědomost

Sedíme takhle jednou na hodině exegeze Nového Zákona a posloucháme poutavý výklad profesora Romana Penny. Probírá se Matoušovo evangelium, kapitola 2, verš 23. Josef s Marií a malým Ježíšem se vracejí z Egypta, ale protože v Judeji vládne Archelaos (podobným stylem jako jeho povedený tatínek Herodes Veliký), Josef s rodinou se *na pokyn ve snu obrátil*

do končin galilejských a usadil se v městě zvaném Nazaret, aby se splnilo, co je řečeno ústy proroků, že bude nazván Nazorejský.

Profesor Penna okamžitě otvírá provokativní otázky: Ústy jakých proroků ? V prorockých knihách Starého Zákona nic takového nenajdeme, kdepak k tomu pisatel evangelia asi přišel? A proč Nazorejský (*Nazoraios)*, a ne Nazaretský (*Nazarenos*)*,* jak je to jinde v Novém Zákoně? Slovo *Nazoraios* se vyskytuje už jen ve Skutcích apoštolů 24, 5 (Pavel jako *vedoucí sekty Nazorejců),* což náš problém ani trochu neřeší. Penna nabízí tři výklady, jeden nepravděpodobnější než druhý. A pak, se svým lišáckým úsměvem na rtech, přiznává, *že to prostě nevíme*. Při vší mravenčí práci se studiem pramenů, se vší biblickou archeologií, hermeneutikou, vědeckým ostrovtipem: *nevíme to*. Rozproudí se živá diskuse, která vydrží až do začátku další hodiny. A projevuje se velmi zvláštní věc: zdá se, že skoro každému z nás studentů *fakt, že to nevíme, vadí*.

Jsme už takoví, my ze Západu. Vadí nám, že něco nevíme. Každý z nás si v sobě více či méně nese ono období z dětství, kdy jsme přiváděli rodiče na pokraj zoufalství neustálým *Maminko (tatínku), proč....?* Touha přijít věcem na kloub je strašně silná. Vzpomínám si, jak jsem za doby své práce na helsinské univerzitě chodíval kolem půvabné říčky Vantaanjoki s jedinou, neustále se opakující myšlenkou v hlavě: ‚Hrome (nebo něco jiného, s předložkou), *proč* mi ty experimenty nevycházejí?' Kolemjdoucím jsem musel připadat jako blázen. Občas se kvůli tomu nedalo ani usnout.

Jsem přesvědčen, že tahle touha je bytostně dobrá a že je do našeho srdce vložená Bohem. Je dobré poznávat, přicházet na kloub tomu, co ještě nevíme. Nebýt toho, možná bychom dodnes bydleli v jeskyních, používali hrubě otesané pazourky a obklopovali stvořené věci svatozáří falešného posvátna. Jenže (jako všechno ostatní, co je v člověku) ani touha po poznání není bez rizik. Jejich zdrojem je, zdá se mi, hlavně jedna zcela evidentní a známá skutečnost: lidské poznávání světa může být proces, který bude nekonečný.

Tajemství světa a člověka je propastné. Stačí si vzpomenout na změnu paradigmatu ve fyzice v první polovině dvacátého století. Pravidla klasické mechaniky, budované dvě stě let, najednou pro větší část reality přestala

platit. A totéž se děje v mnohem nenápadnějších rozměrech téměř denně: Když jsem pracoval s bílkovinou p53, asi deset let se mělo za to, že k jejímu fungování je nutná aktivace, spočívající v biochemické modifikaci jednoho konce molekuly. Všechny vědecké práce (mnoho desítek, možná stovek), které se p53 v té době zabývaly, braly při interpretaci experimentálních výsledků tento model v potaz. Pak několik skupin nezávisle na sobě přišlo na to, že to jde i bez aktivace.

Tím vůbec nechci říct, že vědecké poznání je zbytečné a že to, na co jsme už přišli, může další vědecká revoluce smést ze stolu, jako se to stalo s geocentrickým systémem. Newtonovská fyzika platí stále, i když jen pro omezenou oblast skutečnosti, jak už bylo řečeno. A je těžko představitelné, že by někdo přišel na to, že genetická informace *není* zapsána v nukleových kyselinách, nebo že je Země stará sedm tisíc let. Věda dělá v poznávání reality skutečné pokroky. A navíc, vědecké revoluce nepadají z nebe - Einstein, Schrödinger i Prigogine všichni studovali klasickou fyziku a chemii, což byl nutný předpoklad pro to, aby svou další prací objevili něco, co ji překračuje. Problém spočívá v něčem jiném: Těžko se nám tváří v tvář faktům smiřuje s tím, že jsme zřejmě ušli jenom malý kousíček cesty a že víc nevíme, než víme. Myslím, že to platí stejně pro vědy přírodní i humanitní, teologii nevyjímaje.

Pro lidskou ješitnost je skutečnost, že toho moc nevíme, hořkou pilulkou. Jenomže to má i svá pozitiva. Můžeme se například radovat z toho že svět je tak podivuhodný a bohatý na překvapení. Můžeme se radovat z toho, že nemusíme zítra zavřít laboratoře, studovny a archeologická naleziště a jít místo další práce do výčepu oslavovat úplné pochopení světa. (Mimochodem: biochemikové James Watson a Francis Crick, vedle Alberta Einsteina zřejmě nejznámější vědci 20.století, to tak skoro udělali: Když začátkem padesátých let objasnili strukturu DNA a princip genetického kódu, údajně si v jedné hospodě v Cambridge připili na ‚objevení tajemství života'. Dalších padesát let jejich práce je pravděpodobně přesvědčilo o tom, že jim to tenkrát u pivka jenom tak ujelo). A dál: přiznat si to znamená velké cvičení v pokoře a schopnosti nebrat se příliš vážně. Konrád Lorenz, rakouský etolog, kdesi píše, že zdravým cvičením pro každého vědce je odložit čas od času u ranní kávy svoji oblíbenou hypotézu. A ještě něco: právě proto, že poznávání světa je vlastně nekonečným kladením dalších otázek, se do tohoto světa vrací Tajemství. Skutečnost se opět stává posvátnou, ale opravdově, ne ve smyslu nějaké idolatrie. Pokud člověk není *nic než* soubor svých genů a láska *nic než* fyzikálně-chemickým procesem v mozku, není pro posvátno žádné místo, člověka lze klonovat a používat na náhradní díly anebo z něj udělat kyborga. Ale je-li tomu tak, pak to znamená, že je poznání vyčerpáno a že *už* v podstatě víme, co je člověk (tedy že už víme, že to *není než…*). Ale co když to ještě nevíme? Pokud to opravdu nevíme, je na místě úcta a ochrana.

Jedna z mých nejoblíbenějších knížek je výbor z díla kněze a básníka Jakuba Demla *Rodný kraj*, který stihl vyjít ještě začátkem normalizace, v roce

1970. V jedné z povídek doprovází Deml svého německého přítele, spisovatele Waltera Marase, po okolí Tasova na Moravě. Maras žasne nad krajinou, kde není vidět jeden, ale zároveň několik obzorů (kdo to na Vysočině znáte, určitě víte, o čem je řeč) a nakonec říká ‚*Každá jiná krajina je nějak uzavřena, ale tato Vaše krajina je otevřena do nekonečna. V tom je největší její kouzlo.*' A v tom je, myslím, i kouzlo člověka a celého vesmíru. Poznání (nejen vědecké) se v této nekonečnosti stává kontemplací, pronikáním do stále větších hlubin tajemství Lásky, v níž máme původ a do níž se vracíme.

Jiří Bůžek

Tajemství tiché noci

Tajemství oné tiché noci
Jež jako každá jiná zdá se
Vždyť soumrak pad a tma je zase
Ta tma, co vše má ve své moci

Ta noc tak stejná a přec jiná
Vždyť v ní se v skrytu děje cosi
Po čem lidé touží a oč prosí
Ten, kdo své ruce k Bohu vzpíná

V té noci tma je přemožena
Neb zželelo se Bohu lidu
An viděl jeho hřích a bídu
A hle – tu v záři světla – žena

Přichází zas ač stále je tu
Ten, který byl už na počátku
A teď se dívá na svou matku
Jež porodila spásu světu

Ta noc už vlastně nocí není
A děje se v ní neslýchané
Že Stvořitel se tvorem stane
Přišel ON – a tím se všechno mění

Jan Vižňovský

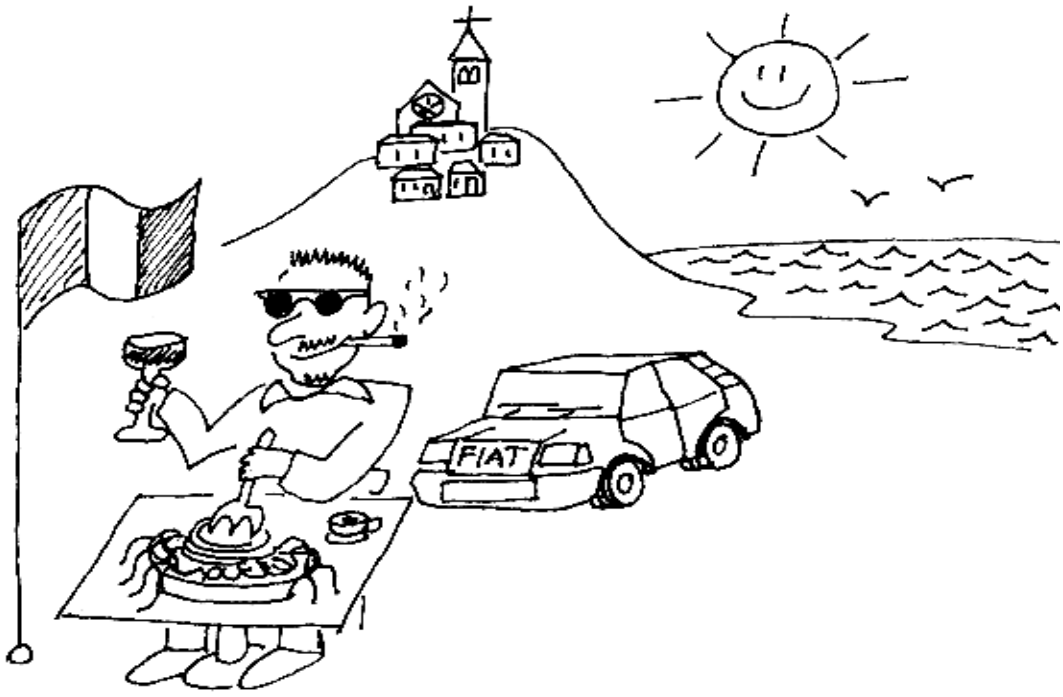
Národní povahy

Tak si tak v poslední době více přemýšlím o těch našich národních povahách. Tedy té české a italské…

Začal jsem totiž chodit pozdě do kaple.

Opustil jsem tím naší středoevropskou dochvilnost ovlivněnou německou přesností? Důvod tu přeci je: v Itálii studuji přes rok, něco jsem pochytil a to včetně některých místních zvyklostí. Pět minut totiž znejistí jen Středoevropana, Ital si toho ani nevšimne, natož aby to komentoval. Komentář od něho přichází snad jen když dotyčný nepřichází vůbec.

Hrome. Co když jsem však vstřebal i další „radosti" místní povahy? Třeba siesta – napadá mě, ale hned si odpovídám (provádím racionalizaci problému): v jižních krajinách je to nutnost (!). - Zkoumám a zpytuji se tedy dále: Negestikuluji horlivěji? Nemluvím o něco překotněji? Je pro mě červená na přechodu stále znamením zákazu? Odhazuji *všechny* papírky na zem? Příjde mi třídění odpadu po římském způsobu normální? Nejsem katolík i komunista zároveň? Nehodlám stávkovat přeci jen příliš často? Nepovažuji česká jídla za postní, a proto je nejím? Uspěl bych se svým hudebním vkusem na sentimentálním festivalu v San Remu? Fandím bohoslužbám trvajícím do 20 minut? Mám ještě nějakou poličku v knihovně bez obrázku Otce Pia? Orientuji se v italské politice?

NE. Tak hluboko ve mně Itálie ještě není.

Zkusím si tedy aspoň správně nastavit hodinky. A taky se na ně někdy podívám.

Radek Martinek

Křesťanské umění

Aspekt teologický a evangelizační

Toto zamyšlení si neklade za cíl podat propracovaný teologický traktát o křesťanském umění. Spíše je jistou reflexí skutečnosti, kterou jsem prožíval, když jsem v rámci své bohoslovecké praxe ve farnosti pracoval také jako průvodce v Broumovském klášteře. Při této práci mi stále více bylo zřejmé, jak důležitá je nejen správná interpretace historických událostí, ale rovněž postihnutí správné výpovědní hodnoty uměleckých děl a její předání návštěvníkům.

Křesťanské umění je ze své povahy teologické, tedy je výpovědí o Bohu a jeho jednání ve prospěch člověka. Pokud takové není, nelze ho charakterizovat jako křesťanské. Při pohledu na liturgický prostor křesťanských chrámů, na obrazy, fresky, mozaiky či sochy jsme konfrontováni s jejich symbolikou, která je možná pro dnešního člověka trochu zastřená, přesto se ale v jeho nitru možná dotýká té struny, kterou je smysl pro posvátno. Ti, kdo ona díla tvořili, byli lidmi víry a jejich svědectví bylo vždy srozumitelné i pro ty, kdo neuměli číst a psát. Nejedenou se můžeme setkat s téměř nenápadnými kaplemi uvnitř klášterních komplexů, ve kterých jsou zdi vyzdobeny freskami znázorňujícími nejdůležitější mezníky dějin spásy.

Pro nás věřící se křesťanské umění stává výzvou k zastavení a meditaci. Čím ale může být pro nevěřícího návštěvníka našich církevních objektů? Domnívám se, že taková návštěva může být výbornou příležitostí k evangelizaci. Je jisté, že naším úkolem je hledat nové cesty k hlásání Krista a tato může být jednou z nich. Svatý Pavel vybízí a dokonce před Bohem zapřísahá svého spolupracovníka Timoteje: „Hlásej slovo Boží, ať přijdeš vhod či nevhod…" (2 Tim 4, 2) Nejsem zastáncem nějaké „násilné" evangelizace. Důležité je být svědky Pravdy. Nemůžeme být v plném slova smyslu jejími vlastníky. To pochopíme jednak z toho, že náš Pán o sobě říká: „Já jsem cesta, pravda a život" (Jan 14, 6) a na jiném místě: „Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě." (Jan 18, 37) Rovněž tak to pochopíme ze skutečnosti, že lidé jsou dnes velmi citliví na tvrzení, že někdo je vlastníkem pravdy. Svatý Jan píše: „Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí." (Jan 8, 32) Poznání jisté skutečnosti ještě neznamená její plné vlastnění.

Křesťanské umění dnes získává svůj nezastupitelný význam ještě z jiného důvodu. Průměrný člověk dneška je totiž mnohem více obklopen obrazovým materiálem, který mu poskytuje televize, časopisy a jiné tiskoviny, ve kterých je podstatným způsobem zastoupena také reklama. S tou se

samozřejmě setkává i jinde – na billboardech, ve výlohách obchodů, na výrobcích všeho druhu, jednoduše – pronásleduje člověka na každém kroku. A v reklamě nejde o nic jiného než o to, jak prodat nějaké zboží, přičemž se téměř bez výjimky používá taktiky, která v člověku vzbudí žádostivost. V umění je to kvalitativně jiné. Tam jde o to, aby se duše člověka pozvedla. A v křesťanské verzi jde o pozvednutí duše k Bohu.

Tomáš Reschel

Prohloupíme i letos?

Radostiplný čas Vánoc se neskutečně rychlým tempem přibližuje. Atmosféra svátků na nás bude dýchat z výkladů obchodních domů a prodejen. Každý okamžik našeho každodenního života bude s přibližujícím se vrcholem dne „D" prosycen a chuť bude ještě kulminovat. Jasně, dárky se seženou.

Víme to my, vědí to i prodejci, protože přitvrdí v chrlení svých bezkonkurenčně nejlepších vánočních slev, které se odrazí akorát v tom, že k bloku o zaplacení dostaneme z úst unavené pokladní přání šťastných a veselých Vánoc. Že budou šťastné a veselé tomu ani nevěří, protože mají otevřeno dvacet čtyři hodin denně a přece v noci a nad ránem je míň lidí, tak jdeme nakupovat i my, křesťané.

V mnoha našich rodinách si nedovedeme představit prostřené štědrovečerní jídlo bez rozzářeného vánočního stromku, pod kterým se hromadí balíčky či balíky zabalené v pestrobarevném vánočním papíru se zasněženou krajinou a žlutými hvězdičkami. Po večeři pochválíme maminku za jídlo, samozřejmě, že pomáhaly i děti a s plným břichem se vrhneme, za těžkého oddechování, na zpěv či poslech vánočních koled z rádia, případně z televize. Nejmladší u této radostné chvíle rozbalování mají přednost a pouštějí se do boje s balícím papírem. Ani je moc nezajímá sněhuláček v panoramatu zasněžených hor a lesů. Strhat, zmačkat, rozbalit. A všichni se radujeme. Jak krásné dárky. Kdo by nečekal, jako každý rok, soupravičku spodního prádla, co se pravě nosí, taštičku s ponožkami a krásně naskládané a navoněné kapesníky? Jak praktické? To se určitě bude líbit. A maminka to dostane v novém nádobíčku. To potřebuje taky, i když je teď smutná z toho, že děti zmačkaly a zničily balící papír, který s oblibou, a tak ráda, používala pět let a ještě chtěla použít. Už se nehodí ani na zabalení svačinky do školy. „Škoda", řekne si tichým hláskem, když je pak hází do odpadkového koše.

Přátelé drazí, prosím, neprohlupme a vzájemně se povzbuzujme k hodnotám, které ani po léta letoucí neztrácejí svojí hodnotu. Je to věc, která

v našem životě nepomíjí a naplňuje naše srdce radostí a pokojem, samozřejmě podle svého druhu, nebo tříbí um. Napovím vám: Jednou se ptali novináři Billa Gatese, šéfa a majitele Microsoftu, že kdyby měl teď malé děti, co by jim dal za dárek dřív, počítač nebo knihu. Všichni hádáte správně. Odpověděl, že by jim dal nejdřív knihu. Je to hodnota, která přetrvala generace a svoji hodnotu neztrácí ani teď.

I dnes je lepší volbou kniha, na kterou hned od Vánoc začne sedat prach v knihovně, než pejsek či křeček, které za týden po Novém roce budeme v hojnosti potkávat na našich ulicích. K nim se již nikdo nevrátí. Abychom výčitku svědomí nahradili pocitem užitečnosti a odpovědnosti, tak přispějeme na útulek nějakou tou pětkou s myšlenkou, že ta pětka mě stejně nezabije.

Staré knihy můžeme oprášit, můžeme ukázat příteli, co jsem právě včera našel v knihovně a prohloubit, případně potěšit svého ducha s radostí, i když kniha před mnoha lety nezaujala mojí mamku či tátu, nebo kdo to vlastně tenkrát tu knihu dostal.

Štefan Brinda

Gratulace

k výročí 25-ti letům kněžství
Mons. Karel Simandl – 19.12. 2006

k výročí 45-ti letům kněžství
Mons. Karel Skalický – 23.12. 2006
Mons. Josef Šach – 23.12. 2006

k výročí 55-ti letům kněžství
P. Josef Krejčí – 22.12. 2006
Mons. Ondrej Šinal – 22.12. 2006
Mons. Josef Zlatňanský– 22.12. 2006
Mons. František Rýpar – 23.12. 2006

k výročí 50-ti letům života
P. Jan Bárta – 27.12. 2006

k výročí 65-ti letům života
P. Josef Rajčák – 23.9. 2006

k výročí 85-ti letům života
P. František Štaud – 23.12. 2006

ALUMNI PAPEŽSKÉ KOLEJE
SV. JANA NEPOMUCKÉHO
VÁM PŘEJÍ
POŽEHNANÉ A MILOSTIPLNÉ
VÁNOČNÍ SVÁTKY...

...A ROK 2007 NAPLNĚNÝ
BOŽÍ BLÍZKOSTÍ A DOBROTOU.

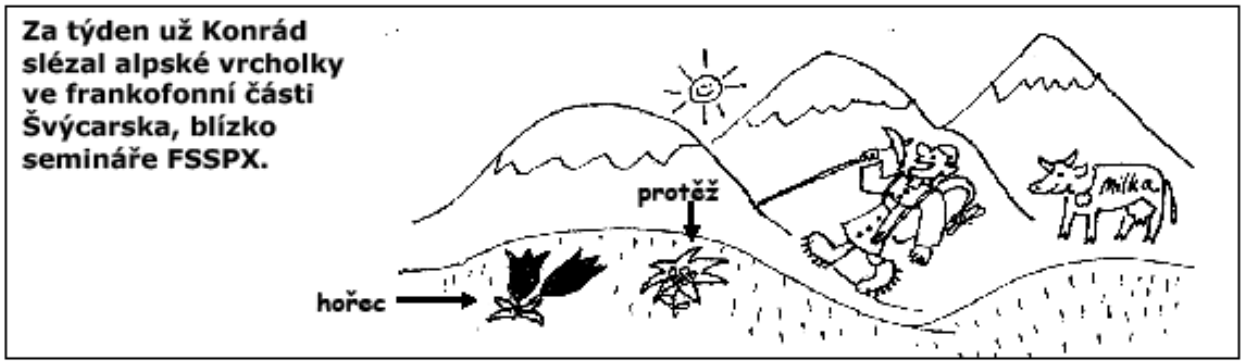
Druhé pokračování veleúspěšného comixu!
Opět pouze v Brázdě!

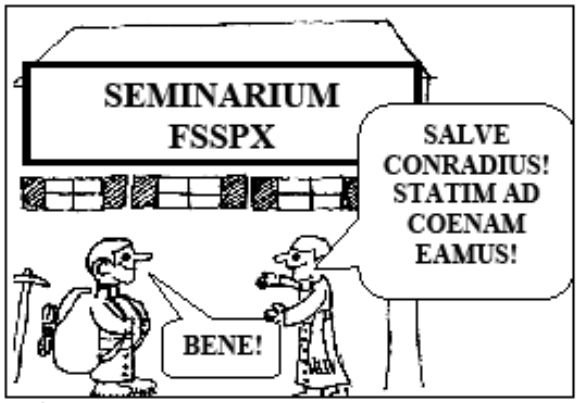
Režie: Kotěnočkin

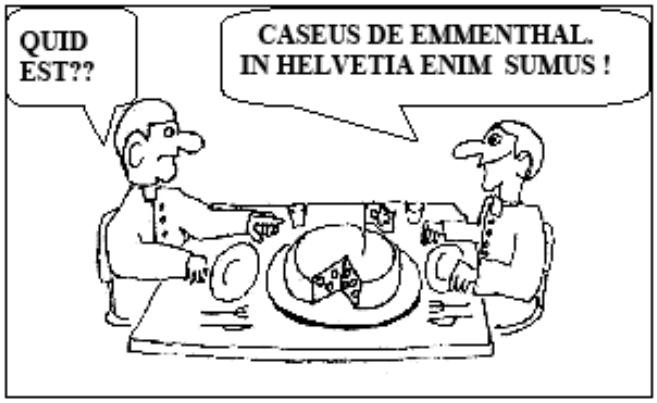
KONRÁD & LIBOR jedou na dovolenou

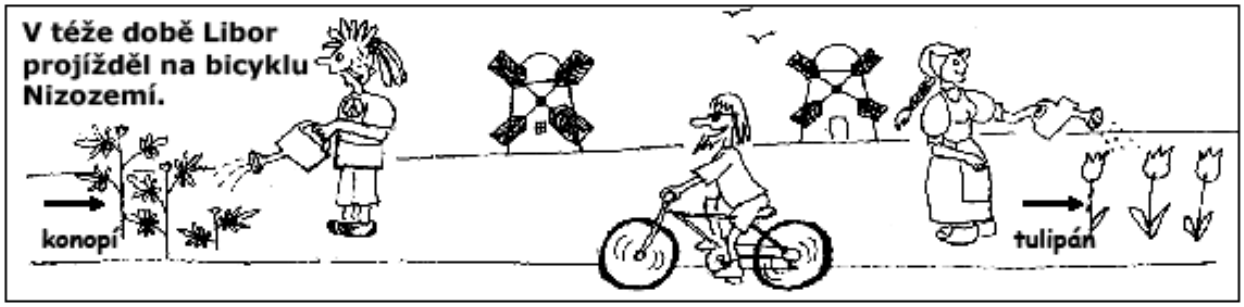
Výtvarník: Rusakov

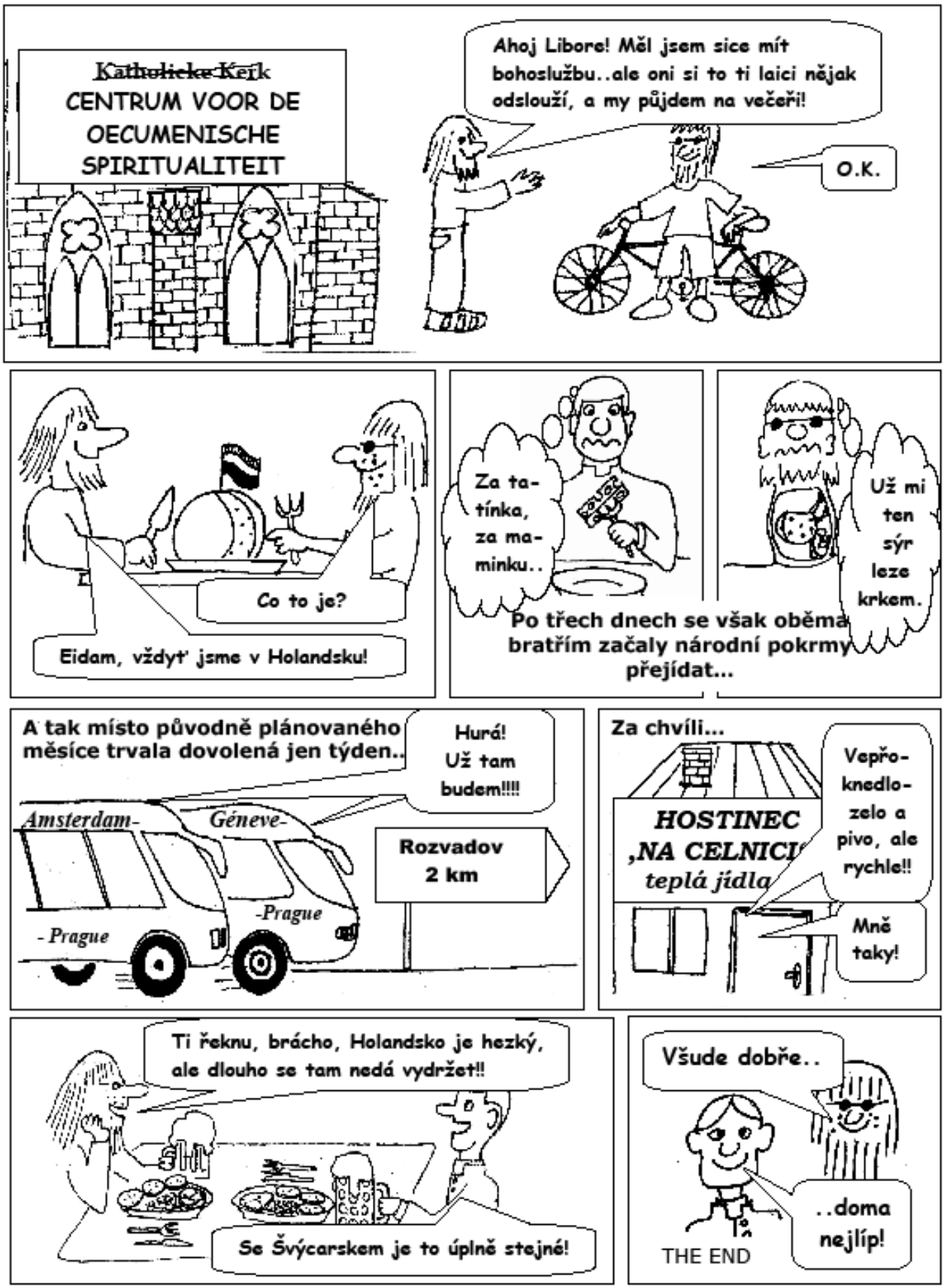

Katholieke Kerk
CENTRUM VOOR DE OECUMENISCHE SPIRITUALITEIT
Ahoj Libore! Měl jsem sice mít bohoslužbu..ale oni si to ti laici nějak odslouží, a my půjdem na večeři!
O.K.
Co to je?
Eidam, vždyť jsme v Holandsku!
Za tatínka, za maminku..
Už mi ten sýr leze krkem.
Po třech dnech se však oběma bratřím začaly národní pokrmy přejídat...
A tak místo původně plánovaného měsíce trvala dovolená jen týden..
Hurá! Už tam budem!!!!
Amsterdam-
Géneve-
-Prague
-Prague
Rozvadov 2 km
Za chvíli...
HOSTINEC „NA CELNICI"
teplá jídla
Vepřo-knedlo-zelo a pivo, ale rychle!!
Mně taky!
Ti řeknu, brácho, Holandsko je hezký, ale dlouho se tam nedá vydržet!!
Se Švýcarskem je to úplně stejné!
Všude dobře..
..doma nejlíp!
THE END